

Hvordan takle vinteren med lite grovfôr?

**Norsk
Landbruksrådgiving**

**Rogaland Sau og Geit 19.10.13
Ingvild Steinnes Luteberget**

Sesongen som har vært...

- Kald vår
- Vinterskade på eng
- Direktesåing
- Stankelbein
- Liten 1. slått
- God sommer – store avlinger på 2. og 3. slått

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Hva kan vi gjøre for å få best mulig overvintring?

- Ikke for sein slått, la graset få vokse litt ut før vinteren
- Sørg for at N-tilgangen ikke er for stor etter siste hausting
- Høg stubbhøgde (minst 7-8 cm)
- Unngå snaubeiting av eng og beite mot slutten av vekstsesongen

«Hvor lite er lite?»

Finn ut hvor mye grovfôr du har

- Regn opp antall fôrenheter du har- og hvor mange du trenger
 - Hvor mye spiser en sau egentlig?
- Fôrprøver er nødvendig for å vite tørrstoff og fôrenhetskonsentrasjon

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Strategier ved lite grovfôr

- Bruke beite så lenge som mulig
- Bruke grovfôrerstattere
- Kjøpe inn grovfôr
- Redusere besetningen

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Beite så lenge som mulig

- Beite så lenge som mulig, samtidig som det gis tilskudd av kraftfôr.
 - Beite bør da ha mye struktur for å sikre godt vommiljø
 - Vær forsiktig ved bruk av intensivt gjødsla beiter som har høgt protein i kombinasjon med mye kraftfôr

- Beite på eng som skal pløyes
- Beite på 1.-og 2. årig raigras

Utnytt beitenene best mulig

- Sorter søyer og lam
- Søyer har relativt lågt energibehov i denne perioden og kan gå på utmark eller pusse kulturbeitene.

- Prioriterer beiting på eng eller 1. og 2. årig raigras til livlam eller slaktelam på slutfôring

Bruke mer kraftfôr

- Grovfôrkvaliteten er avgjørende for hvor mye kraftfôr du kan bruke.
- Helst 40 % NDF i totalrasjonen (aldri mindre enn 30 %)

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Grovfôrerstattere

Kraftfôr med høyt fiberinnhold;

	NDF (g/kg ts)	Stivelse (g/kg ts)	Sukker (g/kg ts)	Pris/FEm
Fiskå Fibermix	324	253	94	3,35 kr
FK Fiberfix	451	115	94	3,60 kr
Fiskå RoeTopp	448	5	155	3,39 kr
FK RoeSuper	401	14	146	3,39 kr
Vanlige kraftfôr	200-250	250-350	80-90	3,30- 4,0 kr

Kjøpe grovfôr

Pris pr rundball=
vekt pr rundballe * tørrstoffprosenten* FEm/kg ts* pris pr FEm

Fôrenhetskons.	0,80 FEm/kg TS	0,85 FEm/kg TS	0,90 FEm/kg TS
Rundballevekt 30% tørrstoff			
600 kg	360 kr	383 kr	405 kr
700 kg	420 kr	448 kr	473 kr
800 kg	480 kr	510 kr	540 kr

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Redusere besetningen

Hva skjer når du reduserer besetningen?

- Første år; du har 200 vinterfôra sau.
 - Slakter normal mengde søyer: 30% = 60 søyer
 - Tar ikke ut påsettlam - reduserer ned til 140 søyer
- Andre år; du har 140 vinterfôra sau
 - Slakter normal mengde søyer: 30% = 42 søyer
 - Stor avdrått pr. sau pga. ingen åringer
 - Tar påsettlam nok til å komme opp i 200 søyer = 102 påsettlam (av ca. 126 stk. potensielle)
 - 150 slaktelam
 - Større kraftfôrforbruk til påsettlam

**Norsk
Landbruksrådgiving**

- Kilde: Finn Avdem, Nortura.

Redusere besetningen

- Tredje år; du har 200 vinterfôra sau
 - Mange unge dyr, redusert avdrått?
 - Friskere besetning?
 - Mindre påsett neste år?

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Økonomisk eksempel ved å redusere fra 200 til 140, så øke til 200 igjen:

År	DB pr sau	DB for bruket
1	Kr 3 123	Kr 624 640
2	Kr 2 644	Kr 370 105
3	Kr 2 480	Kr 496 023
	SUM	Kr 1 490 768

Økonomi ved stabilt dyretall, ved sparing av grovfôr:

År	DB pr sau	DB for bruket
1	Kr 2 621	Kr 524 112
2	Kr 2 733	Kr 546 590
3	Kr 2 733	Kr 546 590
	Sum	Kr 1 617 770
	Favør stabilt dyretal	Kr 127 000

**Norsk
Landbruksrådgiving**

Kilde: Finn Avdem, Nortura

Oppsummering

- Finn ut hvor du står
- Utnytt beitenes maksimalt
- Bruk alternative fôrmidler
- Vit hva du kjøper av grovfôr, og ikke kjøp grovfôret for dyrt!
- Du kan spare mye grovfôr ved å begynne planleggingen nå
 - Sparing av grovfôr bør skje i lågdrektighetsperioden, ikke rundt lamming!

